

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kf.VII.45.027/2022/7.
A tanács tagjai: Dr. Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke
Dr. Cséffán József
előadó bíró
Dr. Farkas Katalin
bíró
A felperes: felperes neve
(Lakóhely: felperes címe,
tartózkodási hely: felperes tartózkodási helye)
A felperes képviselője: Tettekezés Magyar Rendőrség Szakszervezete
(ügyintéző: Dr. Balázs Ildikó kamarai jogtanácsos
felperesi képviselő címe)
Az alperes: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság
(alperes címe)
Az alperes képviselője: Dr. Lakatosné dr. Pataki Anita kamarai jogtanácsos
A per tárgya: megbízási díj kifizetése
A fellebbezést benyújtó fél: felperes
Az elsőfokú bíróság határozatának száma:
Debreceni Törvényszék 8.K.701.736/2020/28.

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Törvényszék 8.K.701.736/2020/28. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A Kúria a peres felek másodfokú perköltségét 12.560 (tizenkettőezer-ötszázhatvan) forintban, a fellebbezési eljárás illetékét 40.196 (negyvenezer-százkilencvenhat) forintban állapítja meg.

A végzés ellen további perorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Tényállás

[1] A felperes 2018. november 30. napjáig állt hivatásos szolgálati jogviszonyban az alperessel, bűnügyi technikus beosztásban teljesített szolgálatot, munkavégzésének a helye a Tiszavasvári Rendőrkapitányság volt. Az alperes a felperes munkaköri leírásában – a bűnügyi beosztáshoz tartozó munkaköri feladatok mellett – a körözési tevékenységet, a hivatali munkaidőben telefonhívások fogadása, kezelése, ügyfelek fogadása, kulcsdobozok kiadása, visszavételezése, ideiglenes megelőző távoltartó határozat elkészítése, őrizetbevételi határozat elkészítése, kihirdetése, fogdai befogadáshoz szükséges rendelvénnyel elkészítése, azonnali intézkedést igénylő körözés elrendelése, körözött elfogása esetén ennek rendszerben történő rögzítése, a vegyszerfelelősi, expedíálási, digitalizálási, alszámhoz rögzítési, értesítési, záradékolási feladatok végzését is felsorolta.

[2] A felperes szolgálati panaszt nyújtott be az előjárójához, amelyben a 2016., 2017. és 2018-as évekre kérte az illetményalap 100%-ának megfelelő összegű (1.049.000 forint) megbízási díj és késedelmi kamata kifizetését. Arra hivatkozott, hogy a bűnügyi technikus beosztáshoz tartozó feladatain túl többletfeladatként rendszeresen végezte a gyanúsított kihallgatásokat, tanú meghallgatásokat, megkereséseket, határozatok elkészítését, a rendkívüli halálesetek vizsgálatát, a bűnügyi iratok feldolgozását, a bíróság elé állítást, az áttételt, azt elutasítást, nyomozást.

[3] A Tiszavasvári Rendőrkapitányság vezetője a panasznak nem adott helyet, ezért az ügyet az előjáró parancsnokhoz felterjesztette, aki határozatával a felperes szolgálati panaszát megalapozatlanságra hivatkozással elutasította.

A felperes keresete, az alperes védírata

[4] A felperes keresetet terjesztett elő a bíróságnál, módosított keresetében kérte, hogy a bíróság az előjáró és az előjáró parancsnok határozatait helyezze hatályon kívül és kötelezze az alperest a 2016. október 1-től 2018. november 30-ig terjedő időre 985.575 forint megbízási díj és törvényes kamata megfizetésére. A felperes a megbízási díjat 2018. június 30-ig havonta az illetményalap 100%-os mértékének (38.650 forint), a 2018. július 1-től 2018. július 31-ig terjedő időszakra az illetményalap 50%-os mértékének (19.325 forint) megfelelő összeg figyelembevételével kérte megállapítani.

[5] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte, az elutasító határozatában foglalt indokokra hivatkozással.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[6] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek megbízási díj jogcímén 502.450 forintot, valamint 2017. október 16-tól a kifizetés napjáig terjedő időre késedelmi kamatot és a perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[7] Az elsőfokú bíróság döntését a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. § (4) bekezdésében, 5. § (4) bekezdésében, 78. § (1) bekezdésében, 85. § (1)-(2) bekezdésében, 88. § (1) bekezdés a) pontjában, 89. § (1) bekezdés c) pontjában, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 266. § (1) bekezdésében, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1), (3) és (5) bekezdésében, 154. § (1)-(2) bekezdésében, 163. § (5) bekezdésében, a büntetőeljárások keretében lefolytatandó szemlék végrehajtásáról és a bünyügyi technikai tevékenység egységes szabályozásáról szóló 13/2012. (VII. 30.) ORFK utasítás 2/A. pontjában, 6/D. pontjában foglalt rendelkezésekre alapította.

[8] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes munkaköri feladatai közzé nem tartozó feladatokat látott el többletfeladatként, amelyre tekintettel megbízási díjra jogosult; a felek között nem volt vitás, hogy a felperes a perbeli időszakban a bünyügyi technikai feladatain túl az általa megjelölt feladatokat ellátta.

[9] Az elsőfokú bíróság a megbízási díj összegének megállapítása során irányadónak tekintette a Kúria Kf.VII.39.246/2020/4. számú határozatában foglaltakat, amely szerint a megbízási díj mértékének meghatározása szabályszerű munkáltatói eljárás esetén a munkáltató jogkör gyakorlójának a mérlegelési jogkörébe tartozik. Ha a munkáltató a többletszolgálat ellátásáért nem határoz meg díjazást, az azzal összefüggésben indított perben a megbízási díj mértékének a megállapítása a jogszabály által meghatározott keretek között – az eset valamennyi körülményének mérlegelésével – a bíróság feladata.

[10] Az elsőfokú bíróság határozatának indokolásában rögzítette, hogy mérlegeléssel határozta meg a vitatott időszakban a felperest megillető megbízási díj összegét a rendvédelmi illetményalap 50%-ában (19.325 forint összegben), a felek által előadottakra figyelemmel.

[11] Az elsőfokú bíróság „a felperes kereseti kérelme azon részének, amely a megbízási díj vonatkozásában megalapozott volt, helyt adott, és a Kp. 89. § (1) bekezdés c) pontja alapján az alperest a rendelkező rész szerint marasztalta [...] a felperes kereseti kérelmének azon részét, amely a fentiekre tekintettel a mérlegelés alapján megalapozatlan volt, a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította”.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[12] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, az alperes keresete szerinti marasztalását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat utasítására utasítását, valamint az alperes perköltségben marasztalását kérte.

[13] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálása alapjául szolgáló tényállást és a jogalap fennállását helyesen állapította meg, ebben a körben az anyagi jogi jogszabályokat, az irányadó bírói gyakorlatot helyesen értelmezte és alkalmazta, azonban a megbízási díj összegének meghatározása során megsértette a Hszt. 71. § (5) bekezdésében, a belügyminiszter felügyelete, irányítása alá tartozó egyes fegyveres szervekkel hivatásos szolgálati viszonyban állók szolgálati viszonyáról és a személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban : BM rendelet) 35. § (6) bekezdésében, a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 263. § (1) bekezdésében, 266. § (1) bekezdésében, 279. § (1) bekezdésében, valamint 345. § (5) bekezdésében foglaltakat, ezért az elsőfokú ítélet jogszabálysértő.

[14] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a megbízási díj mértékét okszerűtlenül, megalapozatlanul ítélte meg a törvényi minimum mértékében, nem vizsgálta a BM rendelet 35. §-ában rögzített, a mérlegelésre vonatkozó szempontokat, nem vette figyelembe a magasabb – az általa az illetményalap 100 %-ában meghatározott – díjat megalapozó körülményeket, amelyeket előadott az ellátott többletfeladatok mennyisége és többletterhek, többletfelelősség tekintetében. Az állításai alátámasztására csatolt beadvány – amelyet az alperes nem vitatott és a szolgálati panaszt elutasító határozatában, illetve kimutatásában is megerősített – havi bontásban tartalmazza, hogy minden hónapban jelentős mennyiségű nyomozói, illetve vizsgálói munkakörbe tartozó feladatot látott el. Kiemelte, hogy az alperes a védíratban ugyan még vitatta a kereseti kérelem összecszerúségét kimutatás hiányában, azonban a havi bontásban elkészített kimutatás benyújtása után a megbízási díj mértékét már nem vitatta, a 25. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal 5. bekezdésében kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy „[a] jogalap teljes vitatása mellett a számításokat nem vitatjuk”. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Pp. 266. § (1) bekezdésében foglaltakat.

[15] A felperes kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Pp. 345. § (5) bekezdésében foglaltakat, mert nem adta indokát annak, hogy mi okból nem találta bizonyítottnak a kereseti kérelmében szereplő 100 %-os mértékre való jogosultságot, különös figyelemmel arra, hogy az alperes a havi bontású kimutatás elkészítése után az összecszerúséget nem vitatta. Mindezekén felül – a megbízási díj összegének meghatározása, a mérlegelés szempontjai körében – hivatkozott a Kúria Kf.III.39.019/2021/5. számú határozatra.

[16] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a felperes másodfokú perköltségben marasztalását. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem hagyta figyelmen kívül az illetményalap százalékában meghatározott díjat megalapozó körülményeket, a többletfeladatok mennyiségét, a többletfelelősséget, az ítélet nem sérti a felperes által felsorolt jogszabályokat. A perben csupán a felperes követelésének jogalapját tisztázták, nem folytattak le bizonyítást az összecszerúség mértékére. A felperes által készített kimutatás a jogalap alátámasztására, nem a követelés összecszerúségének bizonyítására szolgált. A felperes nyilatkozata nem értékelhető tanúbizonyításként, és ezen túl semmi sem támasztja alá a felperes összecszerúségre vonatkozó állítását. Az elsőfokú bíróság jogszerű mérlegeléssel állapította meg a megbízási díj mértékét, döntése összhangban van az irányadó bírói gyakorlattal.

A Kúria döntése és a jogi indokai

[17] A felperes fellebbezése – az alábbiak szerint – megalapozott.

[18] A Kúria mindenekelőtt rögzíti, hogy a Kp. 108. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság az ítéletet – a bizonyítás és vizsgálat hivatalbóli elrendelésének körén kívül – csak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálhatja felül.

[19] A Pp. 266. § (1) bekezdése szerint a bíróság az ellenérdekű fél által beismert, a felek által egyezően előadott, az ellenfél által bírói felhívás ellenére nem vitatott vagy e törvény értelmében nem vitatottnak tekintendő tényállítást valósnak fogadhatja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel.

[20] Az idézett rendelkezéshez fűzött indokolás szerint a törvény összefoglalja mindazokat az eseteket, amelyek bizonyítást kímélő módon teszik lehetővé a bíróság számára, hogy a perben jelentős tényeket a döntése alapjaként valósnak fogadjon el. Ilyen tények bizonyos esetekben – beismerés, egyező előadás, vitatás hiánya – külön bizonyítási cselekmények nélkül is megállapíthatók.

[21] A perbeli esetben az alperes a jogalap vitatása mellett a felperes által becsatolt számításokat nem vitatta, ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján a felperesnek az alperes által beismert (elismert) tényállítását a megbízási díj mértéke, vagy az azt megalapozó körülmények tekintetében valósnak fogadhatta volna el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel. Az elsőfokú bíróság mérlegeléssel a felperes által igényelt összegű megbízási díj 50%-ának a megfizetéséről döntött, vagyis a felperesnek a megbízási díjat megalapozó, az alperes által elismert tényállításai vagy a megbízási díj mértéke tekintetében kételye merült fel, azonban ennek indokát határozatában nem rögzítette.

[22] Ha a hivatásos állomány tagja szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkört lát el többletfeladatként, a megbízási díj az ellátott feladatkörhöz köthetően illetheti meg, az illetményalap 50-200%-ig terjedő mértékben [Hszt. 71. § (5) bekezdés].

[23] A felperes ebben a körben helytállóan hivatkozott a Kúria követendő határozatára (Kf.III.39.019/2021/5.), amely szerint a megbízási díj összegének meghatározásához a mérlegelés szempontjait a BM rendelet 35. § (6) bekezdése többek között a munka bonyolultságában, az eredeti munkaköri feladatokhoz viszonyított időigényében, annak gyakoriságában, a szükséges többlettudás függvényében határozza meg. Valamennyi szempontot összességében kell mérlegelni, és a rendvédelmi szerv tagja által elvégzett feladatokat egyedileg megvizsgálva lehet arról dönteni, hogy a ténylegesen ellátott többletfeladat milyen mértékű megbízási díjat von maga után. Ellenben az alperes ellenkérelmében tévesen hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelése során ezeknek a szempontoknak a figyelembevételével határozta meg jogszerűen a megbízási díj összegét, mert az elsőfokú ítélet a mérlegelésnél figyelembe vett szempontokat nem tartalmazza.

[24] A Pp. 346. § (5) bekezdése szerint a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

[25] Az elsőfokú bíróság ítélete a megbízási díj jogalapja tekintetében tartalmazza a jogi indokolással kapcsolatos, idézett törvényi követelményeket, valamint ebben a körben a bizonyítás eredményének a mérlegelését [Pp. 279. § (1) bekezdés], a megbízási díj összecszerűségnek a megállapítása körében azonban az ítélet nem tartalmaz sem jogi indokolást, sem a bizonyítás eredményének a mérlegelését (csupán utalást a felek perbeli nyilatkozataira). A felperes ebben a körben helyesen utalt arra fellebbezésében, hogy az

elsőfokú bíróság a megbízási díj mértékének a meghatározása során nem vizsgálta a Hszt. 71. § (5) bekezdésében és a BM rendelet 35. §-ában rögzített, azösszagszerűség mérlegelésére vonatkozó szempontokat. Ezen túlmenően a felperesnek a megbízási díjat megalapozó tényállítására vonatkozó alperesi elismerés tekintetében az elsőfokú bíróságnak kételye keletkezett [Pp. 266. § (1) bekezdés], azonban annak indokát határozatában nem rögzítette. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 346. § (5) bekezdésében rögzített indokolási kötelezettségének.

[26] Az elsőfokú bíróság ítélete a megbízási díjösszagszerűsége tekintetében alkalmatlan a felülbírálatra, az indokolási kötelezettség elmulasztása a per érdemi eldöntésére a másodfokú eljárásban nem orvosolható módon kihatással van. Mindezekre figyelemmel a Kúria – a Kp. 110. § (2) bekezdése alapján – az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[27] Az elsőfokú bíróságnak az új eljárásban, érdemi döntésének meghozatala előtt, mindenekelőtt tisztáznia kell, hogy az alperesnek a számszaki helyesség elismerésére vonatkozó nyilatkozata a megbízási díj mértékére, vagy az azt megalapozó körülményekre vonatkozik-e. Ha a bíróságnak az alperes által beismert (elismert) tényállításait illetően, a megbízási díj mértéke, vagy az azt megalapozó körülmények tekintetében kételye merült fel, a kételyt megalapozó körülményeket és az elismert tényektől eltérés indokait köteles ítéletének indokolásában rögzíteni. A megbízási díj összegének meghatározása során köteles vizsgálni és rögzíteni a mérlegelés szempontjait a Hszt. 71. § (4)-(5) bekezdésében, a BM rendelet 35. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezések, valamint a követendő kúriai gyakorlat (Kf.III.39.019/2021/5.) szerinti szempontok figyelembevételével. Valamennyi, a felperes által elvégzett feladat egyedi vizsgálata és értékelése, valamint összességében mérlegelése alapján hozható döntés megalapozottan arról, hogy a felperes az általa ellátott többletfeladatok alapján milyen mértékű megbízási díjra jogosult.

A döntés elvi tartalma

[28] *I. Ha az elsőfokú bíróság az ellenérdekű fél által beismert tényállítást nem fogadja el valósnak, mert a tényállítás tekintetében kételye merült fel, ennek indokát ítéletének indokolásában köteles rögzíteni.*

[29] *II. Ha az elsőfokú bíróság ítélete a megbízási díjösszagszerűségének a megállapítása körében nem tartalmaz sem jogi indokolást, sem a bizonyítás eredményének a mérlegelését, új eljárás lefolytatásának van helye.*

Záró rész

[30] A Kúria a Kp. 35. § alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. § (1) bekezdés és 102. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja, 3. § (5) bekezdése alapján, a fellebbezéssel érintett pertárgyérték (502.450 forint) és a peres felek jogi képviselői által kifejtett munkával arányosan állapította meg a másodfokú eljárásban felmerült perköltség összegét, azonban annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt [Kp. 110. § (3) bekezdés].

[31] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben, a felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, ezért a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a Kp. 35. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó 95. § (1) bekezdés c) pontjára és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam terhén marad. Az Itv. 46. § (1) bekezdése értelmében az illeték alap után az illeték mértéke ítélet elleni fellebbezés esetében 8%. Az illeték alap a pertárgy értéke (502.450 forint), a fellebbezési eljárás illetéke ennek 8%-a (40.196 forint).

[32] A Kúria a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 71. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[33] A Kúria végzése ellen sem fellebbezésnek, sem felülvizsgálatnak nincs helye [Kp. 99. § (1) bekezdés, 116. § d) pont].

Budapest, 2022. szeptember 13.

Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Cséffán József s. k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s. k. bíró